

บทที่ 7 การค้าชายฝั่ง

เรือที่ทำการค้าทางทะเลจากภาคหนึ่งไปยังอีกภาคหนึ่งของประเทศ ถือว่าเป็นการค้าชายฝั่ง เรือที่ทำการค้าดังกล่าวได้ชื่อว่าเป็นเรือค้าชายชายฝั่ง (มาตรา 64)

เรือที่มาจากต่างประเทศและแวะ ณ ท่าเรือที่แห่งใดในพระราชอาณาจักร ในระหว่างทางไปยังท่าเรือที่อื่นในพระราชอาณาจักรและเรือลำใดออกจากท่าหรือที่แห่งหนึ่งในพระราชอาณาจักรไปยังท่าหรือที่แห่งอื่นในระหว่างขาออกไปยังต่างประเทศ ในส่วนที่เกี่ยวกับการค้าชายในเขตชายฝั่งภายในประเทศไทย ให้บังคับด้วยกฎหมายและข้อบังคับว่าด้วยการค้าชายฝั่ง แต่ในส่วนที่ทำการค้าชายหรือรับส่งสินค้าที่เกี่ยวกับภาคต่างประเทศ ให้บังคับด้วยบทกฎหมายและข้อบังคับว่าด้วยการค้าต่างประเทศ (มาตรา 65)

เรือค้าชายฝั่ง ถ้าทำการบรรทุกของลงหรือขึ้นจากเรือในท้องทะเลลึกนอกเขตท่าหรือนอกพระราชอาณาเขตก็ดี หรือถ้าเรือค้าชายฝั่งลำใดแวะ ณ ที่ใดนอกพระราชอาณาเขตหรือเปลี่ยนทางเดินโดยมิได้มีพฤติการณ์อันมิอาจกล่าวถึงได้มาบังคับให้ต้องกระทำเช่นนั้นก็ดี หรือถ้านายเรือค้าชายฝั่งลำใดซึ่งได้แวะ ณ ที่ใดนอกพระราชอาณาเขต มิได้แจ้งเหตุการณั้่น ๆ เป็นลายลักษณ์อักษรต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ ท่าแรกที่มาถึงในพระราชอาณาจักรในทันทีที่เรือนั้นมาถึงก็ดี ท่านว่านายเรือนั้นมีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท (มาตรา 66)

ก่อนที่จะบรรทุกสินค้าลงเรือ ซึ่งคาดว่าจะทำการค้าชายฝั่งในพระราชอาณาจักรและจะเลยไปยังภาคต่างประเทศ ให้นายเรือยื่นบัญชีสินค้าตามแบบที่กำหนดไว้ (ในแบบ 10) และถ้ามีค่าภาษีในการส่งของออกนอกประเทศเป็นเท่าไร ก็ให้วางเงินค่าภาษีเต็มจำนวน ณ ท่าที่ได้รับการปล่อยเรือ เงินที่วางนี้อาจคืนให้เมื่อได้ยื่นใบรับรองอันถูกต้องของพนักงานเจ้าหน้าที่ (ในแบบ 10 (ก) ภายในสองเดือนนับแต่วันที่ได้รับปล่อยเรือ อันแสดงว่าของนั้นได้ขนขึ้นภายในพระราชอาณาเขต (มาตรา 67)

เรือค้าขายฝั่งลำใดก่อนจะออกจากท่า หรือขนสินค้าลงเรือ หรือถ่ายสินค้าออกจากเรือให้ทำบัญชีเป็นสองฉบับ มีข้อความตรงกันตามแบบที่กำหนดไว้ในใบแนบ 11 ลงชื่อนายเรือแสดงรายละเอียดของเรือและสินค้าในเรือตามที่กำหนดไว้และส่งมอบแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ซึ่งจะได้ยึดใบคู่ฉบับไว้และลงวันเดือนปีและลงชื่อในฉบับคืนให้ไปบัญชีนี้ให้ถือว่าเป็นใบอนุญาตปล่อยสินค้าและปล่อยเรือให้เดินทางได้ด้วย ให้เรียกเก็บค่าธรรมเนียมปล่อยเรือตามอัตราตามที่รัฐมนตรีกำหนดในกฎกระทรวงทุก ๆ ท่าที่ระบุชื่อไว้ในใบแนบนั้น ถ้าเรือค้าขายฝั่งลำใดออกจากที่แห่งใดโดยมิได้มีใบอนุญาตเช่นนี้ก็ดีหรือไม่แสดงใบอนุญาตนี้ ภายในสี่สิบสี่ชั่วโมงนับแต่เมื่อเรือถึงท่า และก่อนเริ่มขนสินค้าขึ้นก็ดี ท่านว่านายเรือมีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท (มาตรา 68)

ใบอนุญาตปล่อยสินค้าสำหรับเรือค้าขายฝั่งมีสองชนิด คือ ใบอนุญาตปล่อยสินค้าธรรมดาและใบอนุญาตปล่อยสินค้าอย่างคุ่มทั่วไป (ใบแนบ 12) ซึ่งชนิดหลังนี้ อธิบดีกรมศุลกากรจะออกให้เฉพาะเรือที่ทำการค้าขายเป็นปกติระหว่างท่าต่าง ๆ และเป็นเรือขนาดใหญ่เป็นของบริษัทเรือที่เชื่อถือได้ ไม่มีประวัติลักลอบหนีภาษี เรือที่ได้รับใบอนุญาตอย่างคุ่มทั่วจะต้องยื่นบัญชีสินค้าที่บรรทุกต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ให้ตรงต่อระเบียบทุก ๆ เที้ยว ภายในเวลา 24 ชั่วโมงนับตั้งแต่วินาทีเรือไปถึงและก่อนเริ่มขนถ่ายสินค้าหรือบริษัทตัวแทน จะรายงานเรือเข้าล่วงหน้าภายใน 24 ชั่วโมงก่อนที่เรือจะมาถึงเมื่อเรือมาถึงก็จะทำการขนถ่ายได้ทันที การขนถ่ายจะต้องกระทำต่อหน้าพนักงานเจ้าหน้าที่ทุกครั้ง (มาตรา 69)

ของที่จะต้องเสียค่าอากรชั้นในหรือของต้องจำกัด บรรทุกไปในเรือค้าขายฝั่งลำใด ถ้าขนออกจากเรือโดยมิได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ ท่านว่านายเรือมีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท (มาตรา 70)

กฎหมายได้กำหนดให้นายเรือค้าขายฝั่งทุกลำต้องจัดให้มีสมุดบัญชีสินค้าไว้ประจำเรือ เพื่อบันทึกข้อความรายละเอียดในการเดินเรือทุกเที้ยว คือประเภทและปริมาณสินค้า วัน เดือน ปีและท่าที่ออกเรือ วัน เดือน ปีและท่าที่ไปถึงและที่ถ่ายสินค้าออก

ชื่อนายเรือ และข้อความอื่น ๆ ที่จำเป็นเฉพาะกรณีและเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่เรียกร้อง นายเรือต้องแสดงสมุดบัญชีสินค้าให้ตรวจ และพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจที่จะจับบันทึก หรือหมายเหตุอย่างใด ๆ ลงในสมุดบัญชีนั้นได้ (มาตรา 71)

การรายงานเรือเข้า เรือทุกลำที่เดินทางมาจากต่างประเทศจะบรรทุกสินค้า หรือมีแต่อัฒนา (เรือเปล่า) นายเรือจะต้องยื่นรายงานเรือเข้าต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายใน 24 ชั่วโมงนับแต่เรือมาถึงท่า การรายงานนี้ต้องทำก่อนเปิดระวางเรือ เว้นแต่จะได้รับ อนุญาตพิเศษให้เปิดระวางก่อนรายงานเรือเข้าได้

ในกรณีที่เรือเข้ามาในราชอาณาจักรในวันหยุดราชการนายเรือไม่ประสงค์ จะเปิดระวางเรือก็ไม่ต้องรายงานเรือเข้าภายใน 24 ชั่วโมง แต่ต้องมายื่นรายงานเรือเข้า ก่อนเวลา 10.00 น ของวันแรกที่เปิดราชการ นายเรือจะต้องมารายงานด้วยตนเอง หากมี ความจำเป็นนายเรือไม่สามารถมารายงานเรือเข้าด้วยตนเองได้ ก็ต้องแต่งตั้งตัวแทนโดย ทำเป็นลายลักษณ์อักษรให้ผู้อื่นมารายงานแทนเป็นคราว ๆ ไป

ใบแนบ 1 คือ แบบฟอร์มสำหรับรายงานเรือเข้า โดยมีรายการเกี่ยวกับ เรือ เช่น ชื่อเรือ ชื่อนายเรือ การเดินเรือ คนโดยสาร คนเรือและสิ่งของ พร้อมทั้งลงชื่อ วันเดือนปีของนายเรือรับรอง

เรือต่างประเทศที่เข้ามาราชอาณาจักรไทยและมีสินค้าติดเรือเข้ามาซึ่งบาง ส่วนไม่ประสงค์จะขนถ่าย ณ ท่าที่มาถึง หรือขนขึ้น ณ ที่อื่นภายในราชอาณาจักร นายเรือ จะต้องแถลงข้อความเกี่ยวกับสินค้านั้น ๆ ลงไว้ในรายงานเรือเข้าด้วย และถ้าเรือลำนี้จะ เดินทางต่อไปยังท่าอื่นภายในพระราชอาณาจักรจะต้องมีสำเนาเดินทางซึ่งพนักงานเจ้า หน้าที่รับรองแล้วไปด้วย และจะต้องแสดงสำเนานี้พร้อมกับรายงานเรือเข้าที่นำขึ้น ณ ท่าอื่น และจะต้องทำดังนี้ต่อไปทุก ๆ ท่าจนกว่าเรือนั้นจะได้ออกไปนั้นจากพระราช อาณาจักรหรือจนกว่าจะได้ถ่ายสินค้าต่างประเทศออกจากเรือหมด แล้วแต่กรณี

การรายงานเรือเข้าต้องใช้เอกสารดังต่อไปนี้

1. บัญชีสินค้าสำหรับเรือ
2. บัญชีแสดงจำนวนคนโดยสาร
3. บัญชีแสดงรายชื่อเรือจำนวนและตำแหน่งหน้าที่คนในเรือทุกแผนก
4. บัญชีแสดงจำนวนอาวุธปืน และเครื่องกระสุนปืนและวัตถุระเบิด ซึ่งเป็นของเจ้าหน้าที่ประจำเรือและ/หรือ เป็นของใช้ประจำเรือ
5. บัญชีแสดงจำนวนอาวุธและเครื่องกระสุนปืนที่ผู้โดยสารนำเข้ามา
6. บัญชีแสดงจำนวนฝิ่น มุลฝิ่น และเครื่องอุปกรณ์ในการสูบฝิ่น และยาเสพติดซึ่งให้โทษซึ่งเป็นของลูกเรือ
7. บัญชีแสดงจำนวนของใช้และอาหารของคนในเรือทุกแผนก

เอกสารทั้งหมด นายเรือจะต้องยื่นเป็น 2 ชุด เก็บไว้ที่แผนกพิธีการนำเข้าเพื่อตรวจสอบกับใบขนสินค้าชุดหนึ่ง มอบกลับคืนให้นายเรือชุดหนึ่ง เพื่อยื่นแก่เจ้าหน้าที่ผู้มาตรวจรับเรือ

เรือที่มาจากต่างประเทศทุกลำ ต้องยื่นรายงานเรือเข้าไม่ว่าเรือนั้นจะบรรทุกสินค้าหรือไม่ ยกเว้นเรือต่อไปนี้ไม่ต้องรายงานเรือเข้า

1. เรือรบหลวงของรัฐบาลไทย
2. เรือรบหลวงของรัฐบาลต่างประเทศ
3. เรือที่ใช้ในราชการของรัฐบาลไทย

ทั้งนี้ มีข้อยกเว้นว่า เรือเหล่านี้บรรทุกของเข้ามาเพื่อการค้าก็ต้องยื่นรายงานเรือเหมือนเรือบรรทุกสินค้าทั่วไป

ในกรณีเร่งด่วนต้องทำการขนถ่ายหรือบรรทุกของก่อนยื่นรายงานเรือเข้าจะอนุญาตเป็นพิเศษเฉพาะกรณีดังต่อไปนี้

1. การขนถ่ายสัตว์มีชีวิตหรือของสดเสียบางตัวของมัน ๆ ต้องมีใบขนสินค้าที่รับรองแล้ว

2. การขนถ่ายของที่ได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมศุลกากรให้ขนถ่าย ณ ท่าอื่น นอกจากท่าเทียบท่าเรืออันได้รับอนุญาตตามกฎหมาย แต่ของเหล่านี้ต้องมีใบอนุญาตสินค้าอันได้รับรองแล้ว เช่น

ก. การขนถ่ายน้ำมันเชื้อเพลิงและของอันตราย

ข. การถ่ายสิ่งของทางราชการ ณ ท่าที่ได้รับอนุญาตให้ถ่ายได้

3. การถ่ายของเข้าเก็บในโรงพักสินค้าที่ได้รับอนุญาต

4. การที่จะบรรทุกของขาออกลงในเรือที่เดินทางเข้ามาโดยมีแต่อัฒฉา

ในใบอนุญาตพิเศษจะต้องระบุ ว่า อนุญาตให้ทำการใดและวันเวลาออกใบอนุญาตพิเศษนั้นด้วย นายเรือจะต้องไปรายงานเรือเข้าภายใน 3 ชั่วโมง นับแต่เวลาที่ได้รับอนุญาตพิเศษให้เปิดระวางเรือแม้จะเป็นวันหยุดราชการก็ตาม ถ้าละเลยไม่ปฏิบัติเช่นว่านี้ นายตรวจประจำเรือมีอำนาจสั่งให้หยุดกระทำการได้ทันที

ท่าทอดเรือภายนอก

การนำสินค้าเข้าและการส่งออกสินค้านั้นระหว่างประเทศ ย่อมเกิดภาระภาษีขาเข้าและภาษีขาออก การขนส่งสินค้าผ่านเขตแดนทางบก การนำเข้าและการส่งออกสำเร็งนั้น ถือเอาเวลาที่พาหนะที่บรรทุกสินค้าผ่านเส้นพรมแดนส่วนทางทะเลให้ถือเวลาที่นายเรือมารายงานเรือเข้าที่ศุลกากรสถาน ทำนองเดียวกับการส่งออกสำเร็งก็ถือเอาเวลาที่นายเรือมารายงานเรือออกที่ศุลกากรสถาน การขนส่งสินค้าทางเรือให้ถือเอาเขต 3 ไมล์ ทะเลห่างจากฝั่งเป็นเขตที่อยู่ในความดูแลรักษาของประเทศไทย เจ้าหน้าที่มีอำนาจจับกุมผู้กระทำความผิดลักลอบหนีศุลกากรตามมาตรา 27

ความสำเร็จในการนำเข้าทางอากาศ ให้ถือเอาเวลาที่อากาศยานได้วิ่งผ่านเขตฉนวนอากาศ ซึ่งเป็นเส้นตั้งฉากจากแนวเขตพรมแดนแห่งราชอาณาจักรตามกฎหมายระหว่างประเทศ

การค้าระหว่างประเทศโดยส่วนใหญ่แล้วจะทำการขนส่งทางทะเลมากกว่าทางอื่น การกำหนดเขตทำนันทันหมายถึงการกำหนดความรับผิดชอบของศุลกากร ตัวอย่าง

อาณาเขตท่าของท่ากรุงเทพฯ ด้านเหนือมาถึงเชิงสะพานพุทธขอบฟ้า ด้านใต้เขตที่ทอด
เรือภายนอกสันดอน สำหรับท่าทอดเรือภายนอกของกรุงเทพฯ (ท่าเรือคลองเตย) อยู่ที่
เกาะสีชัง เมื่อเรือสินค้าจากต่างประเทศจะเข้ามาส่งสินค้ายังประเทศไทยที่ท่ากรุงเทพฯ
จะต้องมาจอดอยู่ที่เกาะสีชัง เพื่อให้พนักงานศุลกากรกำหนดที่จอดเรือ และตรวจสินค้า
และสิ่งของที่มาในเรือแต่ละเที่ยว นายเรือจะต้องตอบคำถามพนักงานศุลกากรตามความ
เป็นจริง หากเรือบรรทุกสินค้าเป็นเรือใหญ่กินน้ำลึกไม่สามารถผ่านสันดอนเข้าสู่ท่า
กรุงเทพฯ ได้ ต้องมีการถ่ายสินค้าลงเรือเล็ก เพื่อบรรทุกเข้าสู่ท่ากรุงเทพฯ การถ่าย
สินค้าต้องกระทำต่อหน้าพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องมีบัญชีรายละเอียดอันถูกต้องแสดงของที่
ถ่ายออก ณ ท่าทอดเรือภายนอกและต้องนำขึ้นให้พนักงานเจ้าหน้าที่รับรอง ราชการถ่าย
ของออกนี้ให้ทำตามแบบที่กำหนดไว้ในใบแบบ 13 เรือลำใดจะบรรทุกสินค้าอันถ่ายลำ
จากที่ทอดเรือภายนอกเข้าไปยังท่าหนึ่งท่าใดเมื่อมีบัญชีที่พนักงานเจ้าหน้าที่รับรอง
ถูกต้องแล้วก็ให้ไปได้ บัญชีนี้ให้ถือว่าเป็นการอนุญาตให้อำนาจนำสินค้าไปเมื่อมาถึงท่า ผู้
ควบคุมเรือต้องส่งมอบบัญชีนั้นให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ ณ ศุลกสถาน แล้วจึงจัดการ
ถ่ายของออก ถ้าเรือลำใดบรรทุกสินค้าถ่ายลำจากที่ทอดเรือภายนอกโดยไม่มีบัญชีรับรอง
เช่นนี้ ห้ามมิให้เรือลำนั้นเปิดระวางจนกว่าจะได้ยื่นบัญชีสินค้าบริบูรณ์ของเรือที่ถ่ายลำ
สินค้าให้มานั้นต่อศุลกสถานแห่งที่นั้น ในกรณีที่เป็นเรือสินค้าเล็กที่สามารถผ่าน
สันดอนเข้ามาท่ากรุงเทพฯ ได้โดยไม่ต้องถ่ายลำ ในทางปฏิบัติเมื่อเจ้าหน้าที่กำหนดที่
จอดเรือให้ ณ ท่าทอดเรือภายนอกแล้ว พนักงานนำร่องและพนักงานศุลกากรก็จะลงไป
กำกับและควบคุมเรือเข้ามายังท่าภายใน ยกเว้นเรือสัญชาติไทยไม่ต้องใช้เจ้าหน้าที่นำร่อง
ใช้เฉพาะเจ้าพนักงานศุลกากรควบคุมสินค้ามาบนเรือจนถึงท่าภายใน